

1920 & 2020

23

NİSAN

ULUSAL EGEMENLİK VE
ÇOCUK BAYRAMI
KUTLU OLSUN

23 Nisan, Türkiye milli tarihinin başlangıcı ve yeni bir dönüm noktasıdır. Bütün bir düşmanlık dünyasına karşı ayağa kalkan Türkiye halkının, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni meydana getirmek hususunda gösterdiği harikayı ifade eder.

K. Atatürk

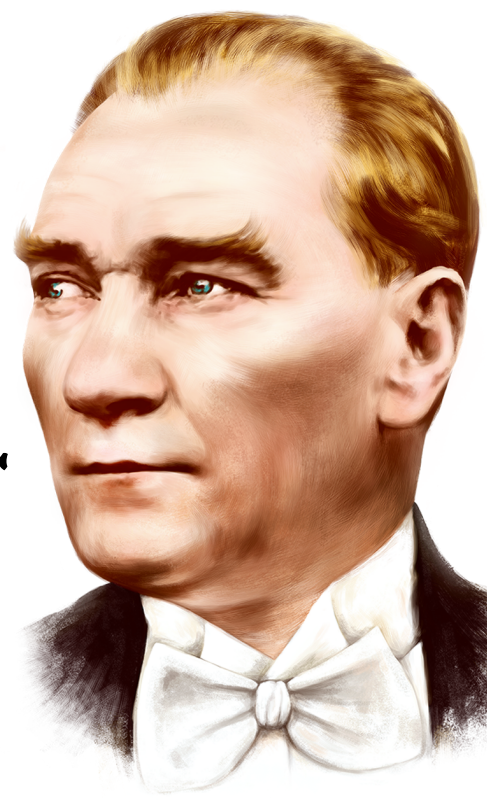
100

YIL

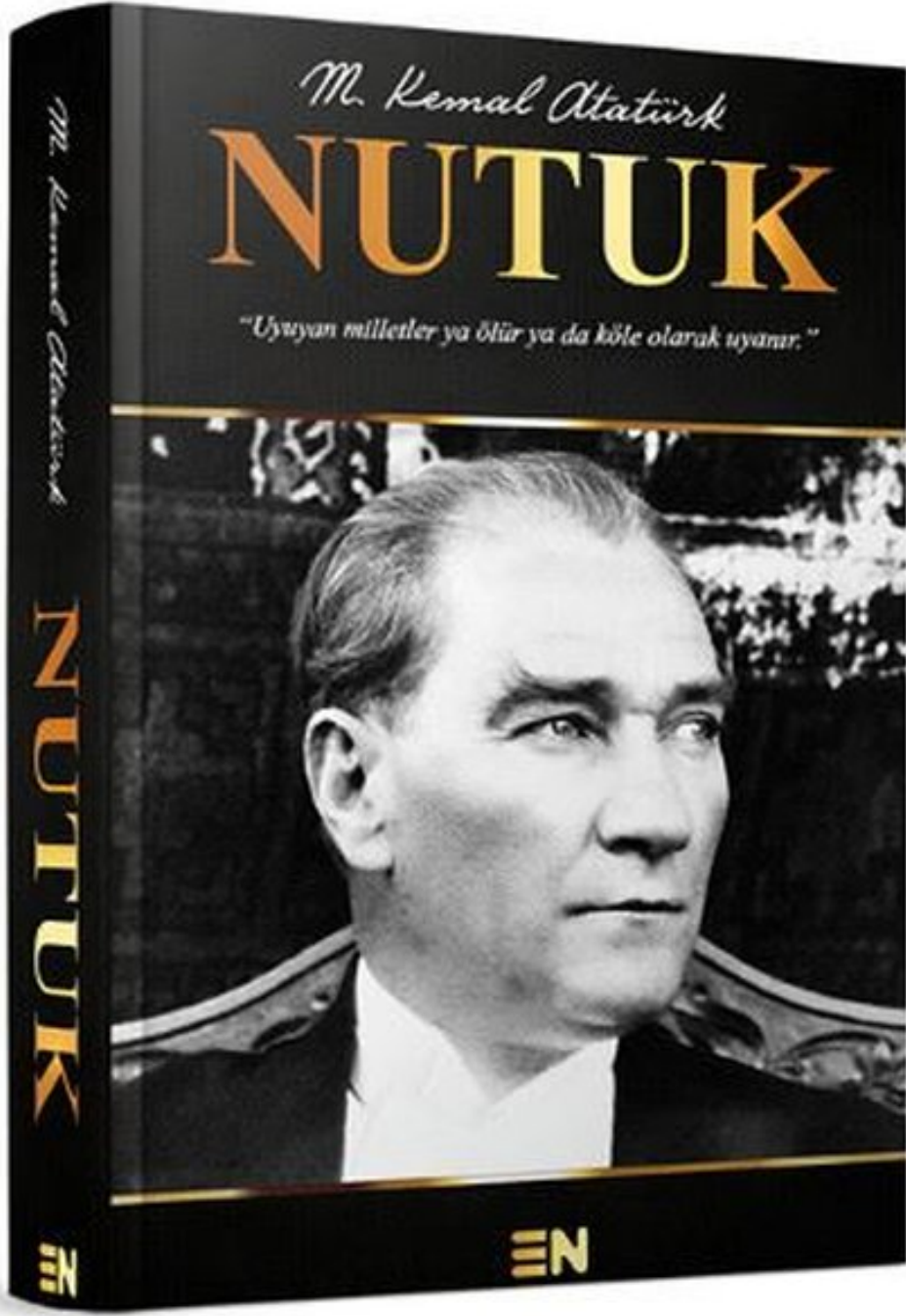
23 Nisan dünya çocukları arasında
sevgi, kardeşlik ve dostluk bağları
güçlenerek tüm insanlığın huzur ve
barış içerisinde yaşayabilecekleri bir
dünyanın temelidir.

23 Nisan Kutlu Olsun!

K. Atatürk

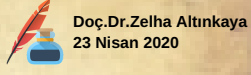

**Gazi Mustafa Kemal
ATATÜRK'ün ölümsüz eseri
NUTUK**

Lütfen Simgeye Tıklayınız

23 Nisan 2020 Milli Egemenliğimizin Egemen Oluşunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Kuruluşu'nun 100. Yılı Kutlu Olsun ! 23 NİSAN ÇOCUK BAYRAMIMIZ KUTLU OLSUN !

Mustafa Kemal Atatürk'ün, 19 Mayıs 1919'da Samsun'da başlattığı ilk günden, 29 Ekim 1923'te Türkiye cumhuriyetinin kurulmasına kadar geçen sürede, milli mücadelenin en önemli adımlarından biri 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurulmasıdır.

Milli mücadelenin daha başlangıcından itibaren, milli mücadele için atılan bütün adımlar, milletin iradesi ile alınan kararların bir bütünüdür. Bu, Milli egemenlik anlayışının, ilk günden itibaren fiili olarak uygulandığının açık bir ifadesidir. Bu mücadele ne 20. yüzyılda ne de sonrasında eşi benzeri görülmemiş bu destansı mücadeledir. Bu mücadele sonucu yine eşi ve benzeri görülmemiş bir şekilde milletin kendini idare etme yetkisini yine milletin kendisine vermiştir. Ne tek bir adam, ne bir zümre tek başına yönetmiştir.

Böyle önemli bir kuruluşun temellerinin atıldığı günün, ülkemizin, milletimizin geleceğini emanet edeceğimiz çocuklarımıza armağan edilmesi, yeni Atatürk'lerin yetişmesi için önemli bir fırsat, çocukların bu onurlu görevi üstlenmesi için belirlenmiş en çağdaş eğitim yöntemi, kendini her zaman çocuk hissedener için büyük bir mutluluk kaynağıdır.

Bu özel günde, verilen milli mücadelenin ne kadar güçlüklerle dolu olduğunu yeniden hatırlanması anlamlı olacaktır. Ancak, hiç kimsenin, bu zorlukları, mücadeleyi yüce Milletimizle ve silah arkadaşlarıyla veren Mustafa Kemal Atatürk'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Türkiye Cumhuriyeti'nin dördüncü kuruluş yılı döneminde, 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında tam 36,5 saatte verdiği Nutuk'ta ifade ettiğinden daha iyi ifade edilemeyeceği için, sözü bir kez daha sahibine veriyoruz:

19 Mayıs 1919-23 Nisan 1920'deki gelişmeler : "Samsun'a Çıktığım Gün Genel Durum ve Görünüş"[1]

1919 yılı Mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Genel durum ve görünüş : Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu topluluk, Genel Savaşta (Birinci Dünya Savaşında) yenilmiş, Osmanlı Ordusu her yanda zedelenmiş, koşulları ağır bir ateşkes anlaşması imzalanmış. Büyük Savaşın uzun yılları boyunca, ulus, yorgun ve yoksul bir durumda. Ulusu ve ülkeyi Genel Savaşa sürükleyenler, kendi yaşamlarının kaygısına düşerek, yurttan kaçmışlar. Padişah Vahdettin, sadece kendini ve tahtını koruyabileceği önlemler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükümet, güçsüz, onursuz, korkak, yalnız padişahın isteklerine uymuş, onunla birlikte kendilerini koruyabilecek herhangi bir duruma boyun eğmiş. Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmış ve alınmakta.

İtilâf devletleri, ateşkes antlaşması hükümlerine uymayı gerekli görmüyorlar. Birer uydurma nedenle, İtilâf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana ili Fransızlar; Urfa, Maraş, Antep İngilizlerce işgal edilmiş. Antalya ile Konya'da İtalyan birlikleri, Merzifon'la Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor.

1919 yılı Mayısının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. Genel durum ve görünüş : Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu topluluk, Genel Savaşta (Birinci Dünya Savaşında) yenilmiş, Osmanlı Ordusu her yanda zedelenmiş, koşulları ağır bir ateşkes anlaşması imzalanmış. Büyük Savaşın uzun yılları boyunca, ulus, yorgun ve yoksul bir durumda. Ulusu ve ülkeyi Genel Savaşa sürükleyenler, kendi yaşamlarının kaygısına düşerek, yurttan kaçmışlar. Padişah Vahdettin, sadece kendini ve tahtını koruyabileceği önlemler araştırmakta. Damat Ferit Paşa'nın başkanlığındaki hükümet, güçsüz, onursuz, korkak, yalnız padişahın isteklerine uymuş, onunla birlikte kendilerini koruyabilecek herhangi bir duruma boyun eğmiş. Ordunun elinden silahları ve cephanesi alınmış ve alınmakta.

İtilâf devletleri, ateşkes antlaşması hükümlerine uymayı gerekli görmüyorlar. Birer uydurma nedenle, İtilâf donanmaları ve askerleri İstanbul'da. Adana ili Fransızlar; Urfa, Maraş, Antep İngilizlerce işgal edilmiş. Antalya ile Konya'da İtalyan birlikleri, Merzifon'la Samsun'da İngiliz askerleri bulunuyor.

Her yanda yabancı devletlerin subay ve görevlileri ve özel adamları çalışmakta. Daha sonra, sözüme başlangıç olarak aldığımız tarihten dört gün önce, 15 Mayıs 1919'da İtilâf Devletlerinin uygun bulmasıyla Yunan ordusu İzmir'e çıkarılıyor. Bundan başka, yurdun dört bir bucağında Hıristiyan azınlıklar, gizli, açık, özel istek ve amaçlarının elde edilmesine, devletin bir an önce çökmesine çaba harcıyorlar.

Sonradan elde edilen güvenilir bilgi ve belgeler, İstanbul Rum Patrikliğinde kurulan Mavri Mira Kurulu'nun (belge: 1) illerde çeteler kurmak ve yönetmekle, gösteri toplantıları ve propagandalar yaptırmakla uğraştığını doğruladı. Yunan Kızılhaçı, Resmi Göçmenler Komisyonu, Mavri Mira Kurulu'nun çalışmalarını kolaylaştırmaya yardım ediyor. Mavri Mira Kurulu'nca yönetilen Rum okullarının izci örgütleri, yirmi yaşını aşmış gençleri de içine alarak her yerde geliştiriliyor.

Ermeni Patriği Zaven Efendi de, Mavri Mira Kurulu ile düşünce birliği içinde çalışıyor. Ermeni hazırlığı da tam olarak Rum hazırlığı gibi ilerliyor.

Trabzon, Samsun ve bütün Karadeniz kıyılarında kurulan ve İstanbul'daki merkeze bağlı Pontus Cemiyeti çalışmaya devam ediyor (Belge: 2).

Durumun korkunçluğu ve ağırlığı karşısında, her yerde, her bölgede birtakım kişilerce kurtuluş yolları düşünülmeye başlanmıştı. Bu düşünceyle girilen çalışmalar, birtakım örgütler doğurdu. Örneğin: Edirne ve çevresinde Trakya Paşaeli adlı bir dernek vardı. Doğuda (belge: 3), Erzurum'da ve Elazığ'da (belge: 4), genel merkezi İstanbul'da olmak üzere Vilayeti Şarkiyeye Müdafai Hukuk Milliye Cemiyeti (Doğu İlleri Ulusal Hakları Savunma Derneği) kurulmuştu. Trabzon'da Muhafazai Hukuk (Hakları Koruma) adlı bir dernek bulunduğu gibi İstanbul'da da, Trabzon ve Havalisi Ademi Merkeziet Cemiyeti (Trabzon ve Çevresini Bağımsızlaştırma Derneği) vardı. Bu dernek merkezinin gönderdiği delegeler, Of ilçesi ve Lazistan livasında şubeler açmışlardı. (Belge: 5, 6)

Yunanlıların İzmir'e gireceğinin açık belirtilerini Mayısın on üçünden beri gören, İzmir'de birtakım genç yurtseverler, ayın 14/15'inci gecesi, bu acıklı durumu aralarında görüşmüşler; bir olup bittiye geldiği kuşku götürmeyen bu girişin, ilhak ile sonuçlanmasını önlemek düşüncesinde birleşmişler ve Reddi İlhak ilkesini ortaya atmışlardır. Bu ilkenin yayılması için aynı gece İzmir'de Yahudi Maşatlığı'na toplanabilen halkça bir gösteri toplantısı (miting) yapılmışsa da ertesi gün sabahleyin Yunan askerlerinin rıhtımda görülmesiyle bu toplantıdan umulduğu ölçüde sonuç alınamamıştır.

Bu nedenle 18 Haziran 1919 günü Trakya'ya verdiğim yönergede işaret ettiğim bir noktanın uygulanması zamanı gelmiş bulunuyordu. Hatırınızdadır ki o nokta, Anadolu ve Rumeli ulusal örgütlerini birleştirecek, bunları bir merkezden yönetmek ve adlarına iş görmek üzere, Sivas'ta genel bir ulusal kurultay toplamaktır. Bu amaçla emir subayım Cevat Abbas Bey'e 21/22 Haziran 1919 gecesi Amasya'da söyleyip yazdırdığım genelgenin başlıca noktaları şunlardır:

- 1- Yurdun bütünlüğü, ulusun bağımsızlığı tehlikededir.
- 2- İstanbul'daki hükümet (Hükümeti Merkeziye), üzerine aldığı sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir. Bu durum ulusumuzu yok olmuş gibi gösteriyor.
- 3- Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.
- 4- Ulusun durumunu ve davranışını göz önünde tutmak ve haklarını dile getirip bütün dünyaya duyurmak için her türlü etkiden ve denetimden kurtulmuş ulusal bir kurulun varlığı çok gereklidir.
- 5- Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan Sivas'ta ulusal bir kongrenin tez elden toplanması kararlaştırılmıştır.
- 6- Bunun için bütün illerin her sancağından, halkın güvenini kazanmış üç delegenin olabildiğince çabuk yetişmek üzere hemen yola çıkarılması gerekmektedir.
- 7- Her olasılığa karşı, bu iş, ulusal bir sır gibi tutulmalı ve delegeler gereken yerlere kimliklerini gizleyerek gelmelidirler.
- 8- Doğu illeri adına 10 Temmuzda (Rumi tarihe göre. Aslı: 23 Temmuz) Erzurum'da bir kurultay toplanacaktır. O güne değin öteki il delegeleri de Sivas'a ulaşabilirlerse Erzurum kongresinin üyeleri de Sivas'ta yapılacak genel toplantıya katılmak üzere yola çıkarlar. (belge: 26)

Görüyorsunuz ki bu yazdırdıklarım, aslında vermiş ve dört gün önce Trakya'ya bildirmiş olduğum bir kararın Anadolu'ya da genelge ile bildirilmesinden başka bir şey değildir. Bu kararın 21/22 Haziran 1919 gecesi, karanlık bir odada alınmış korkunç ve gizemli (esrarengiz) yeni bir karar olmadığı kolaylıkla anlaşılır sanırım.

Bu noktanın aydınlanması için isterseniz küçük bir açıklamada bulunayım.

Baylar, o müsvedde işte olduğu gibi şu kâğıtlardır, (göstererek) dört maddelik, içindekileri söyledim. Altında benim imzam vardır. Bir de, görevi dolayısıyla, kurmay başkanım bulunan Albay Kâzım Bey'in (şimdi İzmir Valisi Kâzım Paşa - Kâzım Dirik), kurmaylarımdan bildirim işleriyle görevli Hüsrev Bey'in (şimdi elçi), askerî makamlara şifre eden emir subayım Muzaffer Bey'in ve sivil katlara şifre eden bir sivil görevlinin imzaları vardır. Bundan başka daha birtakım imzalar vardır.

Bu imzaların bu müsveddeye konması güzel bir talih ve rastlantıdır.

Milli Egemenlik Yolunda 3.Önemli Adım : Erzurum Kongresi ve Kararları [3]

Baylar, Erzurum Kongresi 14 gün sürdü. Çalışmasının sonucu, düzenlediği tüzük ve bu tüzüğün içindekileri herkese duyuran bildirimdir.

Bu tüzük ve bildiri, o zamanın ve çevrenin gerektirdiği ikinci derecede düşünceler çıkarılarak incelenecek olursa birtakım köklü ve geniş kapsamlı ilkeler ve kararları ortaya koyabiliriz.

İzin verirsiniz bu ilkeleri ve kararları, benim daha o zaman nasıl anladığımı açıklayayım:

1- Ulusal sınırlar içinde bulunan vatan parçaları bir bütündür; birbirinden ayrılamaz (Bildiri, madde 6; Tüzük, madde 3'ün ayrıntıları; Tüzük ve Bildirinin 1'inci maddeleri okunup incelenir).
2- Ne türlü olursa olsun, yabancıların topraklarımıza girmesine ve işlerimize karışmasına karşı ve Osmanlı Hükümetinin dağılması durumunda ulus, birlikte direnecek ve savunacaktır (Tüzük, madde 2 ve 3; Bildiri, madde 3).

3- Yurdun ve bağımsızlığın korunmasına ve güvenliğinin sağlanmasına İstanbul Hükümetinin gücü yetmezse, amacı gerçekleştirmek için, geçici bir hükümet kurulacaktır. Bu hükümet üyeleri ulusal kongrece seçileceklerdir. Kongre toplanmamışsa bu seçimi Heyeti Temsiliye (Temsilciler Kurulu) yapacaktır (Tüzük, madde 4; Bildiri, madde 4).

4- Kuvayi Milliye'yi (Ulusal Kuvvetler) etken ve ulusal iradeyi egemen kılmak temel ilkedir (Bildiri, madde 3).

5- Hıristiyan azınlıklara siyasal üstünlük ve toplumsal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez (Bildiri, madde 4).

6- Yabancı devletlerin güdümü ve koruyuculuğu kabul olunamaz (Bildiri, madde 7).

7- Millet Meclisinin hemen toplanmasını ve hükümet işlerinin Meclis denetiminde yürütülmesini sağlamak için çalışılacaktır (Bildiri, madde 8).

Bu ilke ve kararlar, türlü türlü yorumlanmışsa da, temel nitelikleri hiç değiştirilmeksizin uygulanabilmiştir.

Baylar, biz Kongrede özetlediğim bu kararları ve bu ilkeleri saptamaya çalışırken, Sadrazam Ferit Paşa da ajanslarla birtakım demeçler yayımlıyordu. Bu demeçlere "Sadrazamın ulusu curnal etmesi" dense yeridir. 23 Temmuz 1919 günlü ajansla, dünyaya şunu duyuruyordu: "Anadolu'da karışıklık çıktı. Anayasaya aykırı olarak Millet Meclisi adı altında toplantılar yapılıyor. Bu işlerin sivil ve askerî görevlilerce yasak edilmesi gerekir."

Buna karşı gereken önlem alındı ve Meclisi Mebusan'ın toplantıya çağırılması istendi. (belge: 39)

Ağustosun yedinci günü kongre toplantısını kapatırken, kongre üyelerine:

"Önemli kararlar alındığını ve bütün dünyaya ulusumuzun varlık ve birliğinin gösterildiğini" söyledim ve:

"Tarih, bu Kongremizi çok az görülebilen büyük bir eser olarak yazacaktır." dedim. (belge: 40)

Sözlerimin yersiz olmadığını zaman ve olayların tanıtladığı kanısındayım, baylar.

Erzurum Kongresi, tüzük gereğince, bir Heyeti Temsiliye seçmişti.

Cemiyetler Kanunu'na uyularak verilmesi gereken dilekçe yerine Erzurum Valiliği katına sunulan 24 Ağustos 1919 günlü bildiriye, Heyeti Temsiliye üyelerinin adları ve kimlikleri şöylece gösterilmişti:

Mustafa Kemal	Eski Üçüncü Ordu Müfettişi, askerlikten çekilmiş
Rauf Bey	Eski Bahriye Nazırı (Donanma Bakanı)
Raif Efendi	Eski Erzurum Milletvekili
İzzet Bey	Eski Trabzon Milletvekili
Servet Bey	Eski Trabzon Milletvekili
Şeyh Fevzi Efendi	Erzincan'da Nakşî Şeyhi
Bekir Sami Bey	Eski Beyrut Valisi
Sadullah Efendi	Eski Bitlis Milletvekili
Hacı Musa Bey	Mutki Aşiret Başkanı. (belge: 41)

Baylar, yeri gelmişken şunu bilginize sunayım ki, bu kişiler hiçbir zaman bir araya gelip birlikte çalışmış değildir. Bunlardan İzzet, Servet ve Hacı Musa beyler ve Sadullah Efendi hiç gelmemişlerdir. Raif ve Şeyh Fevzi efendiler, Sivas Kongresine katılmışlar ve ondan sonra biri Erzurum'a, öteki Erzincan'a dönerek bir daha aramıza katılmamışlardır. Rauf Bey ve Sivas Kongresinde aramıza katılan Bekir Sami Bey, İstanbul'daki Meclisi Mebusan'a gidinceye dek, bizimle birlikte bulunmuşlardır.

Büyük Millet Meclisi Toplanıyor

Baylar, bu gibi olaylara bundan sonra geniş ölçüde rastlayacağız. Büyük Millet Meclisi'nin toplanmasını ve açılmasını sağlamak için çalıştığımız günlerde bizi en çok uğraştıran, Düzce, Hendek, Gerede gibi Bolu bölgesindeki yerlerden başlayıp

Nallıhan, Beypazarı üzerinden Ankara'ya yaklaşacak gibi görünen gerici ve ayaklanma dalgaları olmuştur. Ben, bir yandan bu dalgaların durdurulmasına çalışırken bir yandan da, Ankara'da toplanmakta olan ve genel durumu henüz gereği gibi bilmeyen milletvekillerini, korkulu olaylar karşısında bırakmamak ve bu gibi olayların ortaya çıkmasıyla Meclisin toplanamaması gibi uğursuz olasılıkları önleme çarelerini düşünüyordum. Bunun için, Meclisin açılmasında pek çok tezcanelik gösteriyordum. Sonunda, gelebilmiş milletvekilleriyle yetinerek Meclisin, Nisanın yirmi üçüncü Cuma günü açılmasına karar verildi. Bu karar üzerine, 21 Nisan 1920 günü yaptığım bildirimim, o günün duygu ve anlayışına ne denli uymak zorunluğunu bulunduğunu gösterir bir belge olması bakımından, olduğu gibi bilginize sunmayı uygun görüyorum.

Tel: Çok ivedidir. Ankara'ya ivedi yazı gönderilmesi Ankara, 21.4.1920 Kolordulara (On Dördüncü Kolordu Komutanı Vekilliğine), Altmış Birinci Tümen Komutanlığına, Refet Beyefendi'ye, Bütün İllere, Bağımsız Sancaklara, Müdafaa-i Hukuk Merkez Kurullarına, Belediye Başkanlıklarına

1- Allah'ın yardımıyla Nisanın yirmi üçüncü cuma günü, cuma namazından sonra Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılacaktır.

2- Yurdun bağımsızlığı, yüce Halifelik ve Padişahlığın kurtarılması gibi en önemli ve ölüm dirimle ilgili görevleri yapacak olan bu Büyük Millet Meclisinin açılış gününü cumaya rastlatmakla o günün kutsallığından yararlanılacak ve bütün sayın milletvekilleriyle birlikte, kutlu Hacı Bayram camisinde cuma namazı kılınarak Kuran'ın ve namazın nurlarından ışıklanılacak ve güç kazanılacaktır. Namazdan sonra, Peygamberimizin kutlu sakalı ve kutsal sancak alınarak (Meclisin toplanacağı) özel yere gidilecektir. Toplantı yerine girilmeden önce bir dua okunarak kurbanlar kesilecektir. İşbu törende, camiden başlayarak, Meclise değin, Kolordu Komutanlığınca askeri birliklerle özel (tören) düzeni alınacaktır.

3- Bu günün kutsallığını pekiştirmek için bugünden başlayarak il merkezinde, Vali Beyefendi Hazretlerinin düzenleyeceği üzere, hatim indirilmeye (Kuran'ın baştan sona okunması) ve Buhari (Bu sanla tanınmış Buharalı hadis bilgininin kitabı. İçinde Hz. Muhammet'in sözleri ve buyrukları vardır.) okunmaya başlanacak ve hatimin son bölümleri, uğur için cuma günü namazdan sonra Meclisin toplantı yeri önünde okunup bitirilecektir.

4- Kutsal ve yaralı yurdumuzun her köşesinde, yukarıda belirttiği gibi şimdiden hatim indirilmeye ve Buhari okunmaya başlanacak; cuma günü ezandan önce minarelerde salâ verilecek; hutbe okunurken Halifemiz ve Padişahımız Efendimiz Hazretlerinin şanlı adı anıldığı sırada, kendisinin, ülkesinin ve bütün uyruklarının bir an önce kurtulmaları ve mutluluğa ermeleri için ayrıca dua edilecek; cuma namazı kılındıktan sonra da hatim tamamlanarak yüce Halifelik ve Padişahlığın ve bütün yurt parçalarının kurtarılması amacıyla yapılan ulusal çalışmaların önemini ve kutsallığını ve her yurttaşın, kendi vekillerinden meydana gelmiş olan Büyük Millet Meclisi'nce verilecek yurt ödevlerini yapmak zorunda olduğunu anlatan dinsel söylemler verilecektir. Daha sonra, Halife ve Padişahımızın, din ve devletimizin, yurdumuzun ve ulusumuzun kurtuluşu, esenliği ve bağımsızlığı için dua edilecektir. Bu dinsel ve yurtsal tören yapıldıktan ve camilerden çıkıldıktan sonra, Osmanlı ülkesinin her yerinde, hükümet konağına gidilerek, Meclisin açılışından dolayı resmi kutlamalarda bulunulacaktır. Her yerde cuma namazından önce, uygun görülecek şekilde "Mevlit" okunacaktır.

5- Bu bildirimim hemen yayılması için her araca başvurulacak ve tez elden köylere, en küçük askeri birliklere, yurttaki bütün örgütlere ve kurumlara ulaştırılması sağlanacaktır. Ayrıca büyük kâğıtlara yazılarak her yere asılacak ve yapılabilen yerlerde bastırılıp çoğaltılarak parasız dağıtılacaktır.

6- Ulu Tanrı'dan tam başarıya ulaştırmasını yakarırız. Heyeti Temsiliye adına

Mustafa Kemal

22 Nisan 1920 günü de şu bildirimim yaydım:

Tel 22.4.1920 Dakika geciktirilmeyecektir. Bütün İllerle Bağımsız Sancaklara, Kolordulara, Nazilli'de Albay Refet Beyefendi'ye, Bursa'da Yirminci Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa, Hazretlerine, Bursa'da Elli Altıncı Tümen Komutanı, Albay Bekir Sami Beyefendi'ye, Balıkesir'de Altmış Birinci Tümen Komutanı Albay, Kâzım Beyefendi'ye, Tanrı'nın yardımıyla Nisanın 23'üncü cuma günü Büyük Millet Meclisi açılarak çalışmaya başlayacağından o günden sonra bütün sivil ve askeri makamların ve bütün ulusun başvuracağı en yüce kat, adı geçen Meclis olacaktır. Bilgilerinize sunulur.

Heyeti Temsiliye adına

Mustafa Kemal

Bugünün Küçükleri Yarının Büyükleridir!

Büyük Osmanlı Devleti'nin mirası olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk harcı, millet egemenliği ve demokrasinin can suyu TBMM, bundan tam bir asır önce işgale karşı milli duruşun ve cesaretin somut bir adımı olarak açılmıştır. Amasya Genelgesi'nde açıklanan, Erzurum ve Sivas Kongreleriyle meşruiyet kazanan milli kararlılık, 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi'ni ortaya çıkarmış, tüm dünyaya bağımsızlığın yegane teminatının millet olduğunu vurgulanmıştır. Bu meclis, milletin istikbalinin tehlikede olduğunu görerek her şeyini geride bırakıp gelen Anadolu insanının bağımsızlık özlemiyle kurulan İstiklal meclisidir. Ne mutlu ki, milletimizin kırılma noktası olan bu tarihe, dünyada eşi olmayan bir değer verilmiş ve adına Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı denmiştir.

23 Nisan 1920 her şeyden önce milletin geleceğine dair bir hükmün bir kararın verildiği tarihtir. Bugünü öncelikle bir Ulusal Egemenlik Bayramı olarak görmemiz gerekir.1. Cihan harbinin patlak verdiği ve sonrasında ulusal direnişin başladığı günler, milletimiz için tarihi bir sınavın da habercisiydi. Bu sınav, hem içerden hem de dışarıda bizi sömüren güçlere karşı verilen zorlu bir sınavdı. Gücünü ve azmini zafer timsali ecdadından alan vatan evlatları, bu hayati sınavda muvaffak olacaklarına inanmış, Gazi Mustafa Kemal'in " Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir." sözünü düstur edinerek savaşın gölgesinde ilk meclisi açmışlardır. Ankara'da bağımsızlık meşalesi yanmıştır. Artık bu milletin kaderini belirleyecek bir TBMM vardır. Ve zaman, mecliste alınan kararların neticelerini müspet yönde gösterecek ve kısa bir süre sonra milli karakterimize en uygun yönetim şekli olan cumhuriyetin ilanına şahit olacaktır.

Özellikle vurgulamak gerekirse, Türk toplumunun milli tehlike karşısında kendiliğinden devreye giren birlik ve dayanışma anlayışı, bizlere büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Ülkemizin bölünmez bütünlüğü ve anayasal ilkelerimiz çerçevesinde bağımsız ve güçlü bir ülke olarak en büyük amacımız, aklın ve bilimin önderliğinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği hedef olan çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak ve onu aşmaktır. Şüphesiz, her nesil kendisinden sonraki nesillere daha büyük bir Türkiye bırakmak durumunda ve zorunluluğundadır.

Aziz milletimizin bağımsızlık arzusunun tacı olan TBMM'nin açıldığı 23 Nisan günü, tüm dünya çocuklarına bayram olarak armağan edilmiştir. Çünkü 23 Nisan, dünya üzerinde farklı ırk, dil ve dindeki çocukları bir araya getirerek dünya barışına da katkıda bulunan son derece önemli ulusal bayramlarımızdan biridir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, "Asla şüphe yoktur ki Cumhuriyet'in gelecek evlâtları bizden daha çok rahata kavuşmuş ve bahtiyar olacaklardır." Sözünü şiar edinerek atılan tüm adımlar, hepimizin istikbali içindir. Bu bağlamda tüm çocuk kardeşlerimize söylemek isterim ki: " Hayatınıza değer katın ve zamanı tekdüze yaşamayın. Gelişmiş medeniyetler sıradan toplumlara kendi çıkarları için kullanır, kendini gerçekleştirmiş ve başı dik olanı ise kabullenir. Bu bağlamda bütün gayemiz mevcut durumumuz ne olursa olsun, mesleğimiz ne olursa olsun, sizlerin mutluluğu ve huzuru için her türlü modern eğitim imkânlarını seferber ederek; sizleri ailenize ve topluma yetişmiş bireyler olarak kazandırmak olmalıdır. Bayrağı için canını feda eden bir neslin evlatlarına da yakışan budur. Gazi bir meclisin kurduğu bu cumhuriyet, ancak bu azim ve istikrarla ilelebet yaşayabilir.

Her şeyden önce bugün bir demokrasi bayramıdır. Elden edilen tüm kazanımlar, hiç kuşku yok ki milli iradenin yani demokrasinin tezahürüdür. Demokrasi, birlik ve beraberliğin sigortası olduğu gibi insan hakları, hukuk, kalkınma ve eğitimin de başlıca güvencesidir. Hiç şüphe yok ki, genç nesle vereceğimiz demokrasi şuuru ve kültürüyle ülkemizin kalkınmasına çok büyük bir katkı sağlamış olacaklar yine bizleriz. Şair Abdülhak Hamid'in de söylediği gibi " Kim demiş çocuk küçük bir şeydir / Belki de çocuk en büyük şeydir." Bu minvalde, ülkemizin geleceğinin, yarının büyüğü olan çocuklara emanet edileceğine ve onların bu bilinçle yetiştirilmesi gerektiğine olan inancımızı her daim taze tutmalıyız.

Temel felsefesi "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." Sözü olan demokrasimizi, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bu topraklarda, daha da ilerlemiş bir seviyeye ulaştırmak ümidiyle, tüm milletimizin ve ayrıca çocuk kardeşlerimizin bayramını kutluyor, bizlere bu imkanı veren aziz şehitlerimizin hatırasını saygıyla selamlıyorum.

 Doç. Dr. Fahri Erenel
İstinye Üniversitesi
Öğretim Üyesi

23 NİSAN 1920'DEN GÜNÜMÜZE :100 YILLIK BİR YOLCULUK

Mustafa Kemal Atatürk tarafından kalem alınan millete açık davetiyede şöyle deniliyordu. “Allahın İzniyle Nisan’ın yirmiüçüncü Cuma günü,Cuma namazından sonra Ankara’da Büyük Millet Meclisi açılacaktır.”

İnşaatı yarım kalmış, pencereleri ve çatısında kiremitleri olmayan, gaz lambaları ile aydınlatılan, odun sobası ile ısıtılan, sıraları bir okuldan getirilen bir binada yukarıda yer verilen davetiye ile açılışı yapılan Büyük Millet Meclisi 100 yaşına ulaşan yolculuğuna yokluklar içinde başlamıştı. Tutanakların kese kağıtlarına ve dilekçelerin boş kalan kısımlarına yazıldığı, Milletvekillerinin bir kısmının sıtmaya yakalanma pahasına açık arazide yatmak zorunda kaldığı bir Meclis.

Ülkenin kurtarılmasını ilk amaç olarak gören bu kahraman Meclis, kısa bir süre sonra “Türkiye Büyük Millet Meclisi” adını almış, aralarında muhaliflerinde yer aldığı 78 milletvekili ve ilk toplantıda Başkan seçilen Mustafa Kemal Atatürk’ün liderliğinde başlattığı mücadeleyi çok büyük zorluklar altında sürdürmüştür. Bu meclis, denetleyici ve çok sesli özelliği ve yokluklar içinde gösterdiği çalışmalar ile Milli Mücadele’ye çok önemli katkı sağlamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin açılması ile “Milli egemenlik ilkesi “kurumsallaşmış ve Cumhuriyet’e giden yolda önemli bir adım atılmış ,İlber Ortaylı’nın deyişi ile 1400 yıl sonra devlet hayatında ilk kez Türk ismi kullanılmaya başlanmıştır.

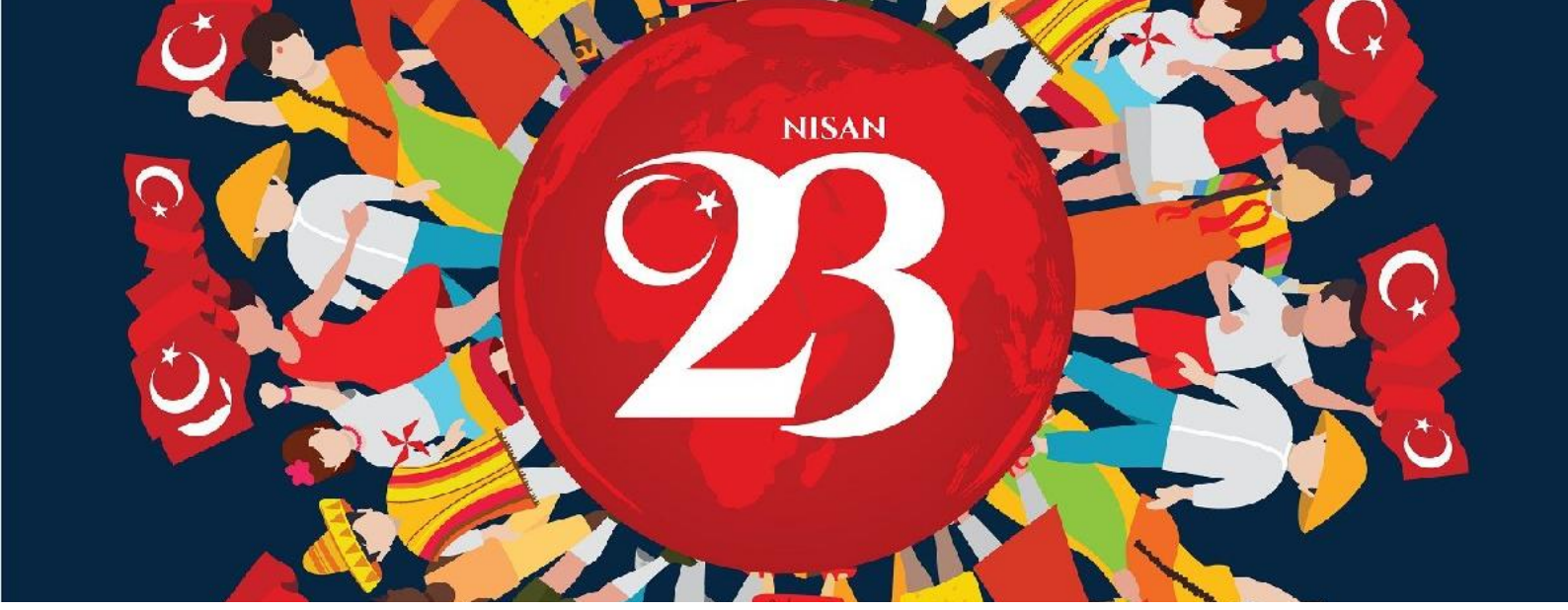
2023 yılında 100 yaşını kutlayacağımız, varlığı ile gurur duyduğumuz Türkiye Cumhuriyeti’nin temellerinin atıldığı Türkiye Büyük Millet Meclisi, yaşadığı birçok badirelere rağmen milli egemenliğimizin en önemli sembolü olmaya,başkentimiz Ankara’da bir güneş gibi ışık saçmaya devam etmektedir.

Kaynak:

Özdil, Y.(2018).Mustafa Kemal,Kırmızı Kedi Yayınevi,İstanbul

<https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ilber-ortayli/23-nisan-1920nin-onemi-40093255>

23 NİSAN

Bugün 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Türkiye Cumhuriyeti için hayati önem taşıyan bir gün. Bu anlamda bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılış tarihi olan 23 Nisan 1920 gününün, Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından çocuklara armağan edilmesinin 100. yılını kutluyoruz.

23 Nisan, tarihimizin dönüm noktalarından biridir. Milletimiz, egemenliğini, yurdumuzu ele geçirmek isteyen düşmanlara ve bunlarla işbirliği yapanlara karşı savaşarak kazanmıştır. Bu nedenle egemenliğimiz, ulusal varlığımızın başında gelir. Türk milleti, dün olduğu gibi, bugünde Atatürk ilke ve devrimlerinden ayrılmayacak, Cumhuriyetin temel niteliklerini en iyi şekilde koruyup, muhafaza edecektir. Millet olarak amacımız, akıl ve bilimin ışığında ilerleyerek, çağdaş bir toplum olarak sonsuza kadar var olabilmektir.

Büyük önder Atatürk'ün düşüncesinde çocuklar, milletin geleceğidir. Onlara duyduğu sarsılmaz güvenin ve büyük sevginin ifadesi olarak, dünyada kutlanan ilk çocuk bayramı olarak bilinen ve milli bayramımız olan 23 Nisanları çocuklara armağan etmiştir.

Fakat her yıl törenlerle, büyük gösterilerle kutladığımız bu günü ne yazık ki diğer yıllardan biraz daha farklı bir şekilde kutluyoruz. Ancak, yüreğimizi karartmaya gerek yok. Gelecekte umutluyuz, çocuklardan umutluyuz, onlar yarını bugünden güzel, bugünden daha yaşanılır kılacaklar. Bu büyük gün, başta çocuklar olmak üzere tüm milletimiz için kutlu olsun.

Atatürk diyor ki:

Küçük hanımlar, küçük beyler!
Sizler hepiniz geleceğin bir gülü,
Yıldızı, bir mutluluk parıltısıdır.
Memleketi asıl aydınlığa boğacak sizsiniz.
Kendinizin ne kadar mühim, kıymetli olduğunu düşünerek ona göre çalışınız.
Sizlerden çok şey bekliyoruz.

 Yazan ve Çeviren
Kübra UYSAL

EVLERDE KUTLANAN BİR BAYRAM: 23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI

23 Nisan 1920 yılı milli mücadele alanında verilen en önemli olayların gerçekleştiği bir yıl olarak tarihe geçmiştir. Atatürk'ün sadece Türkiye'deki çocuklara değil aynı zamanda dünya çocuklarına armağan ettiği bir resmi bayram olarak da bilinmektedir. Aynı zamanda yeni Türk devletinin ilk "Milli Bayramı" olarak da kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk toplantısı 23 Nisan 1920'de Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı (1919-1923) sırasında gerçekleşmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilmesinden sonra parlamentonun yeni bir devlet kurmaya doğru önemli bir adım olduğunu ilan etmiştir.

Türkiye 23 Nisan'da Büyük Millet Meclisi Günü'nü resmi olarak kutladı ve o günden başlayarak 1923-1934 arasında bir çocuk haftası düzenledi. Bu bayram daha sonra 1935'te Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı olarak birleştirildi. Türk Radyo ve Televizyon Kurumu, 23 Nisan 1979'dan bu yana 23 Nisan haftasında düzenlenen uluslararası çocuk festivalleri düzenliyor.

Her yıl dünyanın birçok farklı ülkelerinden gelip Türkiye'de buluşan çocuklar geleneksel kıyafet ve danslarıyla ülkelerini temsil etmekteydiler. Ancak bu yıl Çin'in Wuhan eyaletinde ortaya çıkan ve tüm dünyaya yayılan Koronavirüs nedeniyle 23 Nisan evlerde kutlanmaktadır. Çocuklar Ülkesi KidZania İstanbul'un girişimiyle başlatılan 23 Nisan kutlamaları 22 ülkeden katılan çocukların mesajlarıyla 23 Nisan'ı coşkuyla kutlandı. Çocuklar bu bayram paylaştıkları mesajlarla mesafeleri aşarak bayramı yine bir arada kutladı. KidZania İstanbul CEO'su Ebru Timur, Meksika'dan Türkiye'ye, Katar'dan Brezilya'ya kadar, çocukların fiziksel olarak bir arada olamasa da bayramı büyük bir coşkuyla kutladıklarını ifade etti.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

23 NİSAN'IN ANLAM VE ÖNEMİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli günlerinden biri sayılan ve kuruluşunun temeli sayılan bu tarihi günde ülkede iki bayram, iki sevinç birden yaşanır. İlk bayramımız "Milli Egemenlik" bayramıdır. Çünkü, 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılmasıyla, biz Türk milleti olarak, egemenlik ve özgürlük haklarımızı elimize almışızdır. İkinci bayram ise çocuk bayramıdır. Bu özel günü 7'den 70'e herkes coşkuyla kutlar; ülkenin her tarafında, her mevkiinde etkinlikler düzenlenerek bu güzel günü toplu bir şekilde kutlarız. Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk, bu mutlu günü "bugünün küçükleri, yarının büyükleri" olan çocuklara armağan etmiştir.

Egemenlik; başka devletlerin ya da toplumların etkisi altında kalmama, kendi kendine hakim olmasıdır. Bir başka deyişle, egemenlik demek bağımsızlık demektir ve bir milletin varlığını devam ettirebilmesi için de bağımsız olması gerekmektedir.

Türk milleti bugüne kadar egemenliğini yitirmemiş ve onu kaybetmemek adına birçok mücadele vermiştir. Bu doğrultuda şimdiye kadar verdiğimiz en büyük mücadele; Kurtuluş Savaşıdır. Milli Mücadelenin kazanılmasıyla, egemenlik sınıf tekelinden alınarak millet idaresine verilmiştir ve egemenlik asıl anlamını kavramıştır.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, erken yaşta halkına egemenlik sevgisini aşlamayı amaçlamıştır. Çünkü ağaç yaş iken eğilir. Erken yaşta egemenlik kavramına sahip olmanın önemini anlayan bir çocuk, büyüdüğünde egemenliğin devam etmesi için elinden gelen her şeyi yapmaya gayret gösterecektir. Böylece 23 Nisan'da Atatürk bize bu bayramı hediye ederek bu yönde bir adım daha atarak hedefine ulaşmayı başardı.

Her sene yapılan etkinliklerle büyük bir coşkuyla kutlanan bu bayram, bu sene pandemi dolayısıyla maalesef kutlanmayacak olması hepimizi üzse de bugünün anlam ve önemini Türk milleti olarak gururla anıyor ve bu günleri bize yaşattığı için Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'e teşekkür ediyoruz.

"Bütün cihan bilmelidir ki artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur. Yalnız bir kuvvet vardır. O da millî egemenliktir. Yalnız bir makam vardır. O da milletin kalbi, vicdanı ve mevcudiyetidir." Mustafa Kemal Atatürk

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Özellikleri

Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de açılmış, aynı gün aldığı ilk kararda isminin başına "Türkiye" kelimesi getirilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi olmuştur. Bu meclisin kuruluşu Anadolu'da yeni bir devletin kuruluşu demektir.

Ulu önderimiz bu millî ve mutlu günü, Türk çocuklarına armağan etmiştir. Birleşmiş Milletler'in, 1979 yılını, "Dünya Çocuk Yılı" olarak kabul etmesinden 59 yıl önce, Atatürk, Ulusunun Egemenlik Bayramı'nı, çocuklara adanarak, onlara ne denli önem ve öncelik verdiğini; dünyada ilk kez göstermiş ve örnek olmuştur.

Daha önce 22 Nisan olarak düşünülen açılış günü kutsal bir güne rastlaması için 23 Nisan cuma gününe ve cuma namazından sonraya alınmıştır.

İlk toplantıda BMM'deki mebusların mesleklerine göre dağılımı şöyledir: 115 memur, emekli, 61 sarıklı hoca, 51 kumandan, subay, 46 çiftçi, 37 tüccar, 29 avukat, 15 doktor, 10 aşiret reisi, ağa, 8 tarikat şeyhi, 6 gazeteci, 2 mühendis. (Bu sayı Ağustos 1920'de 365' e kadar çıkmıştır.)

24 Nisan tarihinde yaptığı konuşmanın ardından yapılan seçimlerde Mustafa Kemal oybirliği ile TBMM başkanı seçilmiştir (o sırada 39 yaşında idi).

TBMM'nin ilk önemli icraatı 25 Nisan 1920 tarihli "Hıyanet-i Vataniye Kanunu"nu kabul etmek olmuştur. O günlerde yurdun hemen her yerinde ve özellikle Ankara civarında (Bolu, Adapazarı, Konya, Yozgat) devam eden iç isyanların bulunduğu düşünüldüğünde bu kanunun önem ve önceliği anlaşılmaktadır.

Mustafa Kemal Atatürk 24 Nisan'da yaptığı konuşmasında yeni devletin kuruluş esaslarını şöyle açıklamıştır:

1. Ülkeyi bölünme ve çöküşten kurtarmak için bütün güçleri birleştirmek gerekir.
2. TBMM yalnızca bir yasama ve denetleme organı değil, ülkenin ve milletin kaderiyle "bilfiil ilgilenen bir heyettir.
3. Kendi içinden seçeceği bir heyeti hükümet işlerini yürütmeye memur etmesi gerekir.
4. Meclis başkanı seçilecek kişinin yüce meclisi temsil eden bir kişi olarak hükümete de başkanlık etmesi meclis adına hükümet kararlarına imza koymaya ve bu kararları onaylamaya yetkili olması gerekir.
5. Reis hükümetin diğer üyeleri gibi meclis önünde tam sorumlu olmalıdır.
6. Saltanat ve hilafet makamının tutsaklıktan kurtarılmasına kadar geçici olarak bile olsa bir "hükümet reisi" tanımamak ya da bir "padişah kaymakamı" yaratmamak gereklidir.

Bir kurtuluş savaşının yürütüldüğü, büyük zorluklar içinde hem işgalci düşmana hem de içerdeki isyanlara karşı yaşamsal bir mücadelenin verildiği bir ortamda tüm kuvvetlerin (yasama ve yürütme) tek elde ve mecliste toplanması şartların getirdiği bir zorunluluktur.

Bu meclis aynı zamanda kurucu meclis özelliğini de taşır çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk anayasası olan 1921 Teşkilat-ı Esasiye'yi de bu meclis hazırlamıştır.

Mecliste partiler yoktur, gruplar vardır. Bunlar: Halk Zümresi, İstiklal, Tesanüd, Yeşilorducular, Müdafaa-i Hukukçular ve Islahat gruplarıdır.

23 Nisan

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

kutlu olsun!

EN ÖZEL GÜN 23 NİSAN

23 Nisan 1920, milli mücadele tarihimizin en önemli dönüm noktalarından birisidir. Çocuklar, milletimizin geleceğidir. Mustafa Kemal Atatürk buna her zaman inanmış ve bu duyduğu sarsılmaz güvenin ve büyük sevginin göstergesi olarak, milli bayramımız 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı geleceğin bekçileri olan çocuklarımıza armağan etmiştir.

23 Nisan 1920 Türk halkının egemenliğinin ilan edildiği oldukça önemli ve değerli bir tarihtir. Bu yıl TBMM'nin açılışının 100. yılı olması sebebiyle ayrı bir gurur yaşamaktayız ve bu gururu yaşamanın büyük sevinci içindeyiz.

23 Nisan, en önemli hazinemiz olan çocuklar için anlatılamayacak nice coşkuyu, sevinci ve mutluluğu barındırır. Bu güzel günü gelecek nesillere, en güzel aydınlıklara, armağan eden Mustafa Kemal Atatürk'e ne çok şey borçluyuz. Tarifsiz sevgi, saygı ve özlemlerle her yıl bu özel günü coşkuyla kutlamaktayız ve kutlamaya devam etmeliyiz.

Egemenlik bizimdir ve hep bizim kalacaktır. Milletimizin ve geleceğin güvencesi olan çocuklarımızın bayramı kutlu olsun.

23 NİSAN'I EVDE KUTLUYORUZ TÜRKİYE!

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin

100[☆].yılında

İSTİKLAL MARŞI'MIZI OKUYORUZ

23 Nisan Perşembe

Saat: 21:00

#EVDEKALTÜRKİYE

ULUSLARARASI ÇATIŞMA ÇÖZÜMLERİ
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

T.C. YALOVA ÜNİVERSİTESİ

HAFTALIK BÜLTEN

Editör

Göktürk Metehan Toklu

Yazarlar

Arif Özel

Ezgi Barut

Kübra Uysal

Mustafa Said Şahan

Rabia Sezer

Tuğba Yaşar

23 Nisan özel sayımızda bizlere desteklerini esirgemeyen
Sn. Doç. Dr. Zelha Altınkaya'ya teşekkürü bir borç biliriz.

#EvdeKal

İletişim:

yucamsosyalmedya@gmail.com

www.haftalikbulten.cf

Youtube Kanalımız: YUÇAM

23 NİSAN 2020